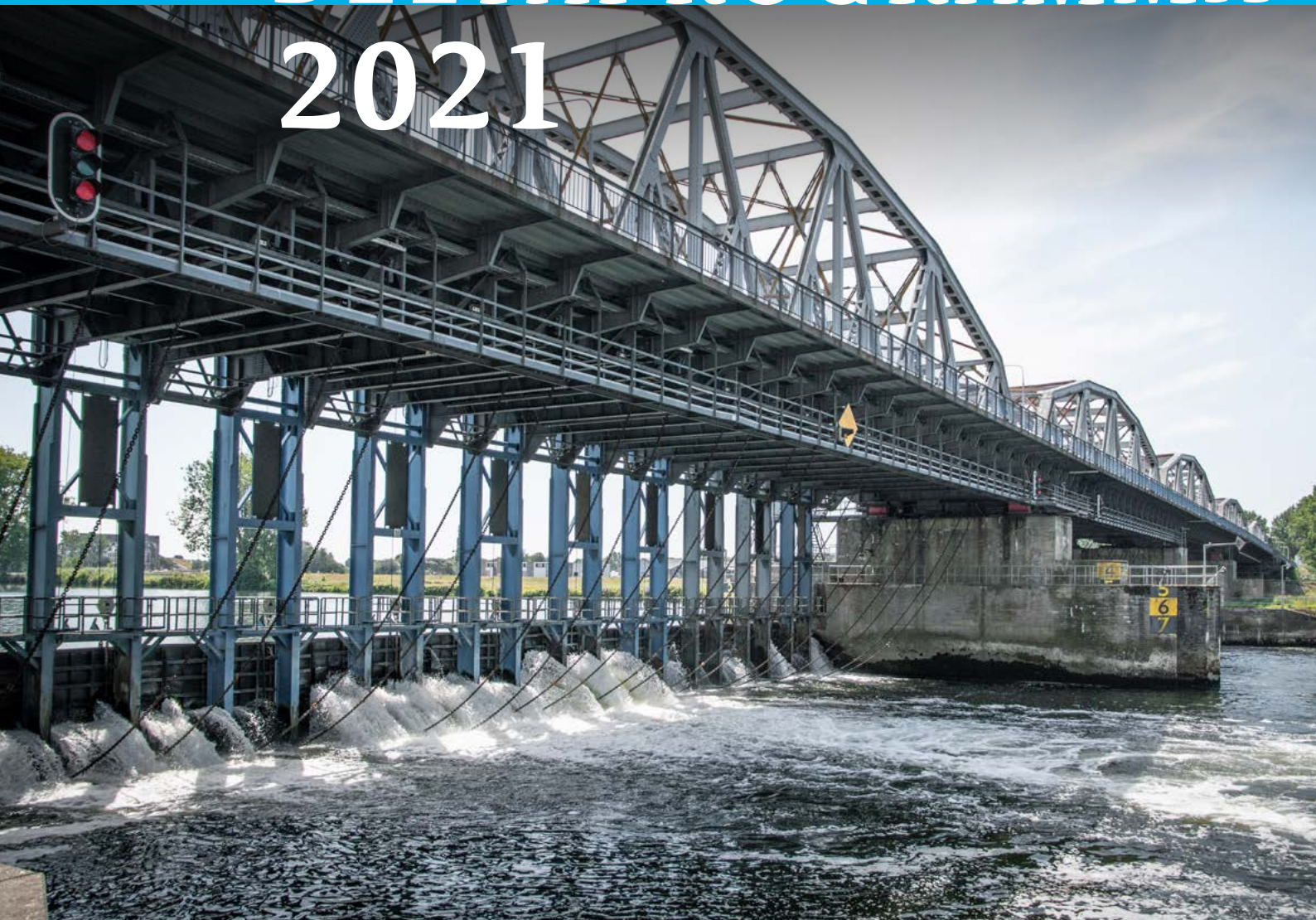

SYNTHESEDOCUMENT
RIJN-MAASDELTA

NATIONAAL
DELTAPROGRAMMA
2021

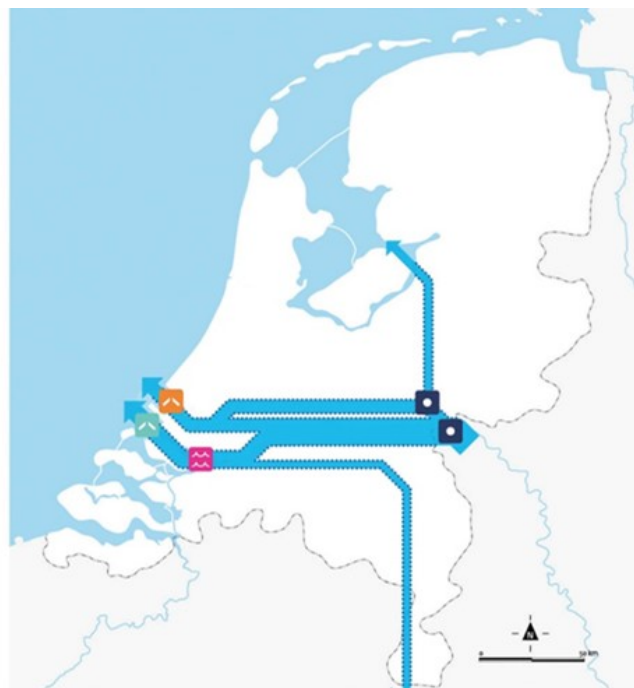

Achtergronddocument H5 bij Deltaprogramma 2021

Synthesedocument van herijking deltabeslissing Rijn-Maasdelta

Synthesedocument van herijking Deltabeslissing Rijn- Maasdelta

Datum 11 september 2020
Versie 3.0
Status definitief

Colofon

Uitgegeven door	Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden
Auteur	Pim Neefjes
Informatie	Pim Neefjes
Telefoon	06 51 99 04 21
E-mail	pim.neefjes@rws.nl

Datum	11 september 2020
Versie	3.0
Status	definitief

Versiebeheer

1.0	t.b.v. review
2.0	Verwerking review opmerkingen
2.1	2 ^e Verwerking review opmerkingen
3.0	Verwerking laatste opmerkingen

Beelden

Voorblad en pagina 7: D.EFAC.TO.

Inhoud

1 Inleiding	4
2 Deltabeslissing Rijn-Maasdelta anno 2014.	5
3. Voorstel aanpassingen en aanscherpingen	6
4. Onderbouwing	8
5. Beschrijving aangepaste Deltabeslissing	10
Literatuurlijst	11
Bijlage 1 Deltabeslissing Rijn-Maasdelta herijking 2020	12
Bijlage 2 verwerkingstabel Review	18

1 Inleiding

De Rijn-Maasdelta bestaat uit de bedijkte Maas benedenstrooms van de sluis bij Lith, de Rijntakken, het benedenrivierengebied tot aan de monding van de rivieren in zee en de noordelijke bekkens van de Zuidwestelijke Delta. De deltabeslissing Rijn-Maasdelta gaat over keuzes in het hoofdwatersysteem die gevolgen hebben voor het rivierengebied, Rijnmond-Drechtsteden en de Zuidwestelijke Delta.

De Deltabeslissing Rijn-Maasdelta maakt onderdeel van de deltabeslissingen en voorkeurstrategieën die in 2014 zijn opgeleverd door het Deltaprogramma. Afgesproken is dat deze beslissingen elke 6 jaar worden herijkt. Dit document bevat de achtergronden van de veranderingen na de eerste herijking van de Deltabeslissing Rijn-Maasdelta.

Dit synthesedocument voor de Deltabeslissing Rijn-Maasdelta richt zich op de onderbouwing voor de waterveiligheid van het hoofdwatersysteem met oog voor andere functies. De onderbouwing van keuzes in het hoofdwatersysteem op zoetwater en ruimtelijke adaptatie zijn elders belegd in het Deltaprogramma.

De makers van dit document bedanken de reviewcommissie voor hun constructieve bevindingen. Verbetervoorstellen en suggesties zijn overwogen en waar mogelijk verwerkt.

2 Deltabeslissing Rijn-Maasdelta anno 2014

In de Deltabeslissing Rijn-Maasdelta van 2014 is opgenomen welke ingrepen nodig zijn om de delta beter te beschermen tegen hoogwater in de rivieren en op zee en om de zoetwatervoorziening te garanderen, rekening houdend met de samenhang in het hoofdwatersysteem.

Voor de lange termijn (tot 2100) blijft een maatgevende afvoer van 18.000 m³/s voor de Rijn en 4.600 m³/s voor de Maas het uitgangspunt voor de waterveiligheid.¹ De verdeling van het water over de verschillende riviertakken blijft de basis. De bescherming tegen hogere waterstanden op zee kan ook op lange termijn in stand worden gehouden met een 'open-afsluitbare' kering in de Nieuwe Waterweg. Het afsluiten van de Nieuwe Waterweg met een zeesluis is niet nodig, te duur en zou veel schade opleveren voor de scheepvaart en getijdennatuur. Ook de aanleg van rivierkeringen in het Rijnmondgebied, zoals voorgesteld door de commissie Veerman, is geen gewenste oplossing. Voor de ruimtelijke en economische ontwikkelingen kan ervan uit worden gegaan dat de Nieuwe Waterweg ook in de toekomst afsluitbaar-open blijft. Naar verwachting zal op zijn vroegst rond 2070 de Maeslantkering worden vervangen. Op basis van de huidige inzichten ligt een nieuwe stormvloedkering in de Nieuwe Waterweg voor de hand. Deze kan met de dan meest actuele inzichten worden ontworpen. Op deze manier wordt een goede bereikbaarheid vanuit zee behouden en wordt de getijdennatuur in stand gehouden. Bij storm sluit de kering, zodat de binnendijkse én de buitendijkse gebieden goed beschermd zijn.

Extra berging van rivierwater op de Grevelingen in het geval alle keringen dicht zijn, blijkt geen kosteneffectieve oplossing. De veiligheid van Haringvliet, Hollandsch Diep en Merwedede kan goed gewaarborgd worden door de dijken daar op orde te houden. De Deltabeslissing Rijn-Maasdelta doet geen uitspraak over een ander beheer van de Haringvlietssluisen. De sluisen worden in 2018 op "een kier" gezet. Besloten is daar eerst ervaring mee op te doen.

Voor de zoetwatervoorziening vindt stapsgewijze uitbreiding plaats van de Kleinschalige Wateraanvoer via bestaande watergangen. Daarmee blijft de zoetwatervoorziening in Centraal Holland voldoende op peil. Op termijn kan een grootschalige oplossing voor de aanvoer van extra rivierwater niet worden uitgesloten. Voor het Bernisse-Brielse Meer systeem zijn aanvullende maatregelen voor handen die de robuustheid van dat systeem verhogen. Dit zoetwatersysteem is van groot belang voor de havenindustrie en voor de greenports in Westland en Oostland.

De conclusie is dat ons huidige systeem een goed fundament is om op voort te bouwen, zowel voor de waterveiligheid als voor de zoetwatervoorziening. De opgaven zijn adequaat en tijdig aan te pakken met uitgekiend ruimtelijk maatwerk en adaptief deltamanagement.

¹ Dit zijn de afvoeren die tot 2017 de basis vormden voor de normering (bij de huidige normering is een normafhankelijke set afvoeren per dijktraject gebruikt).

3. Voorstel aanpassingen en aanscherpingen

Het afsluitbaar open houden van de Nieuwe Waterweg bij vervanging van de Maeslantkering is aangepast. Op lange termijn moet de Maeslantkering worden vervangen. Naar verwachting is dat op zijn vroegst rond 2070 aan de orde, ook als de zeespiegelstijging versnelt en extremer uitpakt. Het onderzoek naar de vervanging van de Maeslantkering start naar verwachting in 2040. Voorafgaand zal nu kennisontwikkeling plaatsvinden in het kennisprogramma zeespiegelstijging, hierin zal gewerkt worden aan achterlandstudies voor de stormvloedkeringen en een bovenregionale systeemverkenning. Het Kennisprogramma Zeespiegelstijging (KP ZSS) heeft als doel om:

- De onzekerheden over de ontwikkelingen op Antarctica op de lange termijn te verkleinen;
- De houdbaarheid en oprekbaarheid van de huidige strategie met zandsuppleties en keringen en zoetwatervoorziening scherper in beeld te brengen;
- De verschillende handelingsperspectieven voor de verre toekomst te verkennen, o.a. door de beschrijving en een analyse van bekende plannen en initiatieven. En daarna het in beeld brengen welke 'no regret' keuzes en maatregelen in het kader van de herijking in 2026 moeten worden voorgesteld om mogelijke opties voor de verre toekomst open te houden.

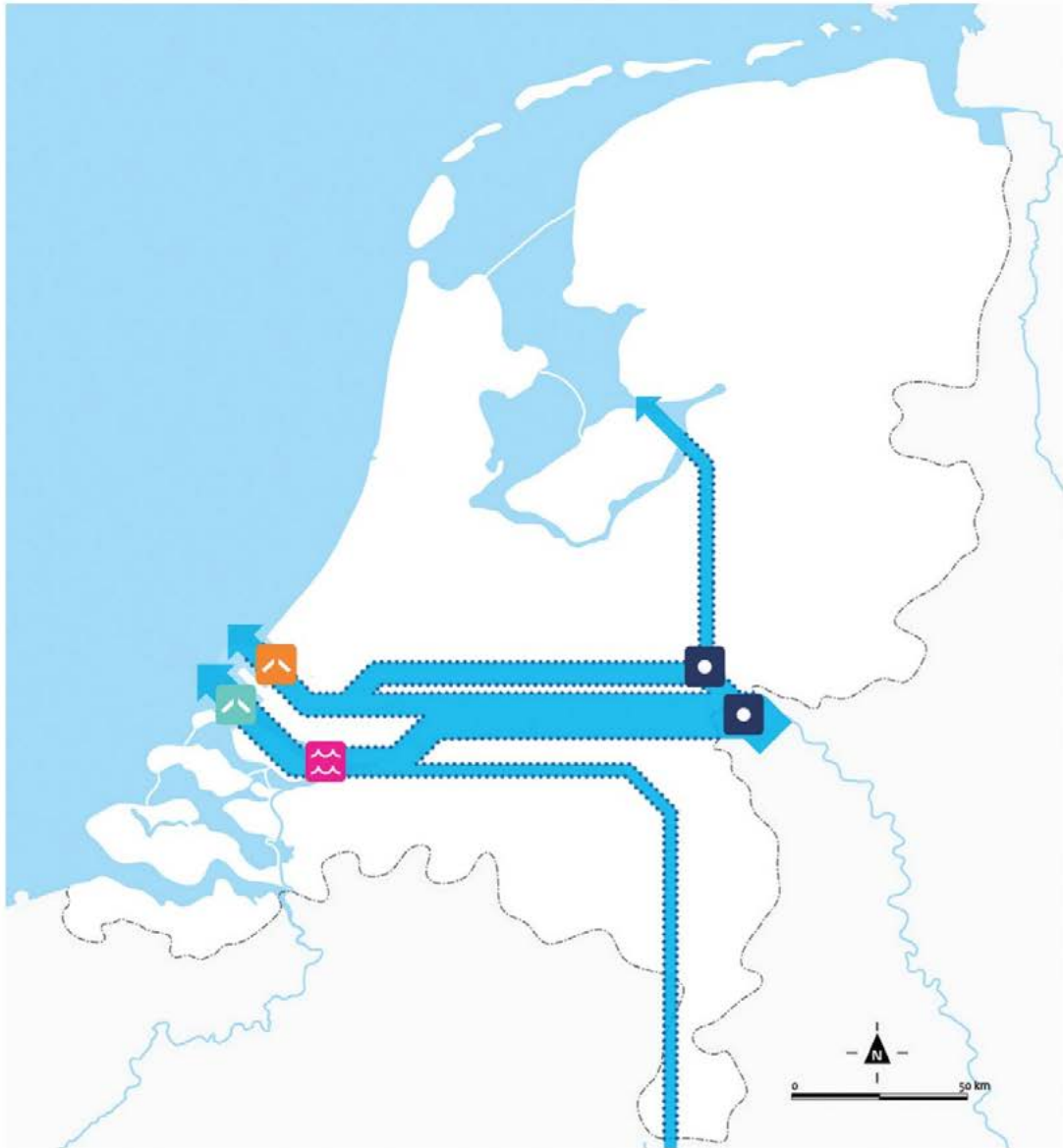
Het kennisprogramma loopt tot 2026. De uitkomsten van het programma zullen, samen met de periodiek herziene scenario's van het IPCC en het KNMI, meegenomen worden in de tweede 6-jaarlijks herijking van het Deltaprogramma, die zal landen in het DP2027. Hiermee kan het adaptieve Deltaprogramma tijdig eventuele aanpassingen in de deltabeslissingen en voorkeurstrategieën doorvoeren, mocht dit nodig blijken voor een mogelijk versnelde zeespiegelstijging na 2050.

Vorgesteld wordt om het onderzoek naar vervanging van de Maeslantkering dat in 2040 start het karakter te geven van een brede bovenregionale systeemanalyse die de gevolgen van de verschillende beleidsopties voor de lange termijn (2070-2100) voor alle relevante thema's in beeld brengt: effecten op dijken en buitendijkse gebieden, bereikbaarheid van de haven, erosie, ruimtelijke ontwikkelingen, natuur, scheepvaart en zoetwatervoorziening. De bovenregionale systeemanalyse moet tenminste de rijn-maasmonding, de rijntakken en de noordelijke bekkens van de zuidwestelijke delta en het achterland van deze gebieden bevatten en mogelijk het peilbeheer in het IJsselmeer,

Tot de beleidsopties behoren in elk geval afsluitbare open varianten en gesloten varianten (zoals afsluiting van de Nieuwe Waterweg met sluisen). Dat is in lijn met het eerdere besluit uit 2016 om de optie Plan Sluisen als volwaardig alternatief mee te nemen in het onderzoek, conform de motie-Geurts. Dat besluit is destijds al doorgevoerd in de voorkeursstrategie voor Rijnmond-Drechtsteden. Ook wijziging van de afvoerverdeling, berging in de Zuidwestelijke Delta en maatregelen voor de zoetwatervoorziening kunnen weer in beeld komen. Net als het aanpassen/vervangen van de overige stormvloedkeringen en mogelijke nieuwe maatregelen op basis van nieuw opgedane kennis.

Voor de zoetwatervoorziening zijn enkele invullingen gemaakt maar nog geen nieuwe keuzes. Besluitvorming over nadere invulling van de zoetwatervoorziening wordt eind 2020 verwacht. Voor onderbouwing van de zoetwatervoorziening wordt verwezen naar DP zoetwater.

Deltabeslissing Rijn-Maasdelta

Knoppen hoofdwatersysteem maatregel

 Afvoerverdeling Rijntakken
handhaven huidige beleidsmatige afvoerverdeling hoogwater

 Bescherming zeezijde Nieuwe Waterweg
vervangen Maeslantkering na 2070

 Bescherming rond Haringvliet-Hollandsch Diep en Merwedde
veiligheid borgen met dijken

 Beheer Haringvliet-sluzen
beheer als kier, en monitoren effecten.

..... Preventie door middel van lokaal maatwerk

Krachtig samenspel tussen dijversterking, stormvloedkeringen en rivierverruiming (laag 1), lokaal aangevuld met maatregelen in de ruimtelijke inrichting (laag 2) en crisisbeheersing (laag 3).

zie voorkeursstrategieën van Rijn en Maas (IRM), Rijnmond-Drechtsteden en Zuidwestelijke Delta

Zoetwater

zie de deltabeslissing Zoetwater

4. Onderbouwing

Met het [onderzoek](#) in 2015 naar het Plan Sluizen/motie Geurts is aangetoond dat vervanging van de Maeslantkering nu niet aan de orde is, maar dat bij nader onderzoek van de vervanging van de Maeslantkering de optie Plan Sluizen als volwaardig alternatief meegenomen dient te worden. Deze wijziging is opgenomen in DP2017 en daarmee wijzigt de Deltabeslissing Rijn-Maasdelta.

In 2018 heeft [Deltares](#) een rapport opgeleverd over zeespiegelstijging (Haasnoot e.a.), waarin ook scenario's werden gepresenteerd met enkele meters zeespiegelstijging in 2100. Zeespiegelstijging wordt door het Deltaprogramma gezien als de belangrijkste externe ontwikkeling voor de waterveiligheid in de Rijn-Maasdelta.

[Deltares](#) heeft daarom in opdracht van DPRD voor de herijking in 2019 extra onderzoek gedaan naar de effecten van extreme zeespiegelstijging (Diermanse e.a.). Mei 2019 heeft Deltares in het kader van de herijking van de voorkeursstrategie Rijnmond-Drechtsteden een rapport opgeleverd over de invloed van hoge scenario's voor zeespiegelstijging voor de Rijn-Maasdelta. Het rapport brengt aan de hand van bestaande literatuur de effecten van verhoogde zeespiegelstijging bij een afsluitbaar open zeezijde en bij een gesloten zeezijde in beeld op thema's zoals, waterveiligheid, buitendijkse haven- en woongebieden, natuur, zoetwatervoorziening en scheepvaart.

Het rapport laat zien dat de effecten van 1, 2 en 3 meter zeespiegelstijging enorm kunnen zijn voor de meeste thema's in het gebied en grotendeels afhankelijk zijn van de keuze hoe met de zeezijde om te gaan. In de voorkeursstrategie van DPRD van 2014 is een verbeterd gesloten zeezijde opgenomen. De Deltares studie beveelt aan om het onderzoek naar vervanging van de Maeslantkering op te pakken als bovenregionale systeemanalyse. Deze systeemanalyse moet een groter gebied dan het DPRD gebied beslaan: ook de afvoerverdeling over de Rijntakken en het peil en de kunstwerken in de Zuidwestelijke delta zouden hierin moeten worden meegenomen. De keuze kan ook invloed hebben op het peilbeheer in het IJsselmeer, aangezien een keuze voor een gesloten zeezijde de zoetwatervoorziening van het IJsselmeer kan bevorderen. In dit kader zijn zeer veel opties en combinaties denkbaar. De keuze die uiteindelijk gemaakt wordt heeft impact op al deze aspecten. Daarom is gekozen om de aanbeveling van Deltares voor een bovenregionale systeemanalyse in 2040 op te nemen in DP2021. De reviewcommissie waarschuwt om niet alles met alles te verbinden. Dat is een terechte zorg. Met de opgedane kennis uit het kennisprogramma Zeespiegelstijging kan in de volgende herijking de scope nader geformuleerd worden.

Deltares heeft gebruik gemaakt van bestaande literatuur en de resultaten van een workshop in februari 2019 met experts van Deltares en stakeholders van DPRD, het verslag van de workshop is opgenomen in het rapport van Deltares 2019.

In de Deltabeslissing Rijnmaasdelta van 2014 is onderzoek opgenomen naar het eventueel wijzigen van de afvoerverdeling van de Rijntakken na 2050. Dit onderzoek van [Deltares 2018, N. Asselman e.a.](#) wijst uit dat het met de huidige kennis en uitgangspunten niet kosteneffectief is de afvoerverdeling na 2050 te wijzigen, maar deze optie blijft wel open. De reviewcommissie geeft aan dat dit onderzoek in feite gaat over een wijziging van de afvoerverdeling in 2050 in plaats van na 2050. De conclusie om de optie tot veranderen van de afvoerverdeling open te houden bij grote veranderingen blijft staan. In de bovenregionale systeemanalyse naar vervanging van de Maeslantkering kan deze optie om de afvoerverdeling al dan niet te wijzigen meegenomen worden.

5. Beschrijving aangepaste Deltabeslissing

(tekst in DP2021, samenvatting van bijlage 1)

Deltabeslissing Rijn-Maasdelta

De deltabeslissing Rijn-Maasdelta gaat over keuzes in het hoofdwatersysteem die gevolgen hebben voor de gehele Rijn-Maasdelta: de bedijkte Maas, de Rijntakken, het benedenrivierengebied tot aan de monding van de rivieren in zee en de noordelijke bekkens van de Zuidwestelijke Delta. De deltacommissaris stelt voor deltabeslissing Rijn-Maasdelta als volgt aan te passen:

- Voor de lange termijn (tot 2100) blijft een maatgevende afvoer van 18.000 m³/s voor de Rijn en 4.600 m³/s voor de Maas het uitgangspunt voor de waterveiligheid².
- De bestaande afspraken over de verdeling van hoogwaterafvoeren over de Rijntakken bij hoog water blijven in stand tot 2050; de optie blijft open om in de toekomst bij gewijzigde uitgangspunten opnieuw te verkennen of wijziging van de afvoerverdeling zinvol is.
- Er vindt geen extra berging van rivierwater in de Grevelingen plaats. De veiligheid rond Haringvliet, Hollandsch Diep en Merwedede wordt gewaarborgd door de dijken rond deze wateren op orde te houden.
- Het huidige systeem van afsluitbare open stormvloedkeringen blijft de komende decennia de basis voor de bescherming tegen hogere waterstanden op zee.
- De komende jaren vinden achterlandstudies voor de stormvloedkeringen en een bovenregionale systeemverkenning plaats in het kader van het Kennisprogramma Zeespiegelstijging.
- Rond 2040 start een uitvoerige en brede bovenregionale systeemanalyse, specifiek gericht op de vervanging van de Maeslantkering Deze analyse brengt de gevolgen van verschillende beleidsopties voor alle relevante thema's in beeld: effecten op dijken en buitendijkse gebieden, bereikbaarheid van de haven, erosie, ruimtelijke ontwikkelingen, natuur, scheepvaart en zoetwatervoorziening. Ook de vervanging van de andere stormvloedkeringen wordt daarbij gezien. De startdatum van de systeemanalyse kan worden vervroegd of uitgesteld als nieuwe inzichten over de effecten van klimaatverandering daar aanleiding toe geven.
- Tot de beleidsopties van bovengenoemde systeemanalyse voor de lange termijn (2070-2100) behoren zowel afsluitbare open varianten als gesloten varianten (zoals afsluiting van de Nieuwe Waterweg met sluisen). Ook wijziging van de afvoerverdeling, berging in de Zuidwestelijke Delta en maatregelen voor de zoetwatervoorziening kunnen in beeld komen. Net als het aanpassen of vervangen van de overige stormvloedkeringen en mogelijke nieuwe maatregelen op basis van nieuw opgedane kennis.

² Dit zijn de afvoeren die tot 2017 de basis vormden voor de normering (bij de huidige normering is een normafhankelijke set afvoeren per dijktraject gebruikt).

Literatuurlijst

- [Rijkswaterstaat](#) november 2015, Motie Geurts, Deltaprogramma: onderzoek naar de effecten van sluizen in de Nieuwe Maas en Oude Maas op de waterveiligheid en de zoetwatervoorziening, Harold van Waveren, Arthur Kors, Astrid Labrujere, Defne Osmanoglu.
- [Deltares 2018](#), Mogelijke gevolgen van versnelde zeespiegelstijging voor het Deltaprogramma, M. Haasnoot, L. Bouwer, F. Diermanse, J. Kwadijk, A. van der Spek, G. Opude Essink, J. Delsman, O. Weiler, M. Mens, J. ter Maat, Y. Huismans, K. Sloff, E. Mosselman
- [Deltares 2018](#), Afvoerverdeling Rijntakken na 2050, lijkt een wijziging kosteneffectief of niet, N. Asselman, P. de Grave, D. Wagenaar.
- [Deltares 2019](#), Invloed Hoge Scenario's voor Zeespiegelstijging voor Rijn-Maasdelta, J. Kind, K. de Bruijn, F. Diermanse, K. Wojciechowska, F. Klijn, R. van der Meij, A. Nolte, K. Sloff

Bijlage 1 Deltabeslissing Rijn-Maasdelta herijking 2020

Deltaprogramma | Rijnmond-Drechtsteden

Deltabeslissing Rijn-Maasdelta 2020

Deltabeslissing Rijn-Maasdelta herijking 2020

De Rijn-Maasdelta bestaat uit de bedijkte Maas, de Rijnakken, het benedenriviereengebied tot aan de monding van de rivieren in zee en de noordelijke bekkens van de Zuidwestelijke Delta. De deltabeslissing Rijn-Maasdelta gaat over keuzes in het hoofdwatersysteem die gevolgen hebben voor het riviereengebied, Rijnmond-Drechtsteden en de Zuidwestelijke Delta.

Deltabeslissing Rijn-Maasdelta in een notendop

Het Deltaprogramma geeft aan welke ingrepen nodig zijn om de delta beter te beschermen tegen hoogwater in de rivieren en op zee en om de zoetwatervoorziening te garanderen, rekening houdend met de samenhang in het hoofdwatersysteem. De conclusie is dat ons huidige systeem een goed fundament is om op voort te bouwen, zowel voor de waterveiligheid als voor de zoetwatervoorziening. De opgaven zijn adequaat en tijdig aan te pakken met uitgekend ruimtelijk maatwerk en adaptief deltamanagement.

Zeespiegelstijging is nog met veel onzekerheden omgeven, maar het is zeker de bepalende factor voor ingrepen voor de waterveiligheid in de verdere toekomst. De komende tijd moeten we benutten om te verkennen welke mogelijkheden er zijn om op lange termijn met zeespiegelstijging om te gaan. Op dit moment spelen de stormvloedkeringen een belangrijke rol bij de bescherming tegen hoge zeewaterstanden. De manier waarop we de stormvloedkeringen op termijn vervangen, is bepalend voor het hele systeem.

Het goede fundament moet wel goed onderhouden worden. Om de waterveiligheid te borgen zijn dijkversterkingen, verbeteringen van de stormvloedkeringen en rivierverruimende maatregelen nodig, en ook ruimtelijke maatregelen 'achter de dijk' en verbetering van de rampenbeheersing.

Het huidige hoofdwatersysteem biedt een goed fundament om de komende decennia op voort te bouwen.

Tot 2050: het huidige hoofdwatersysteem is een goed fundament voor de waterveiligheid en zoetwatervoorziening

Het huidige hoofdwatersysteem biedt een goed fundament om de komende decennia op voort te bouwen. Voor waterveiligheid is een aantal keuzes gemaakt:

Afvoerverdeling behouden

De bestaande afspraken over de verdeling van het water over de verschillende riviertakken blijven in stand. Uit recent onderzoek blijkt dat het met de huidige kennis en uitgangspunten niet kosteneffectief is de afvoerverdeling na 2050 te wijzigen, maar deze optie blijft wel open.

Afsluitbare open keringen
Het huidige systeem van afsluitbare open stormvloedkeringen blijft de komende decennia de basis voor de bescherming tegen hogere waterstanden op zee.

Geen extra berging
Er vindt geen extra berging van rivierwater in de Grevelingen plaats. Dat is geen kosteneffectieve oplossing. De veiligheid rond Haringvliet, Hollandsch Diep en Merwedde wordt gewaarborgd door de dijken rond deze wateren op orde te houden.

Lerend implementeren bij het Kierbesluit
Deltabeslissing Rijn-Maasdelta doet geen uitspraak over een ander beheer van de Haringvlietssluis. Het Kierbesluit is in 2018 in werking getreden. De sluisen zijn op "een kier" gezet, waarbij de werkwijze van lerend implementeren wordt gevolgd.

Samenspel van rivierverruiming en dijkversterkingen
Het fundament wordt in stand gehouden met een krachtig samenspel van rivierverruiming en

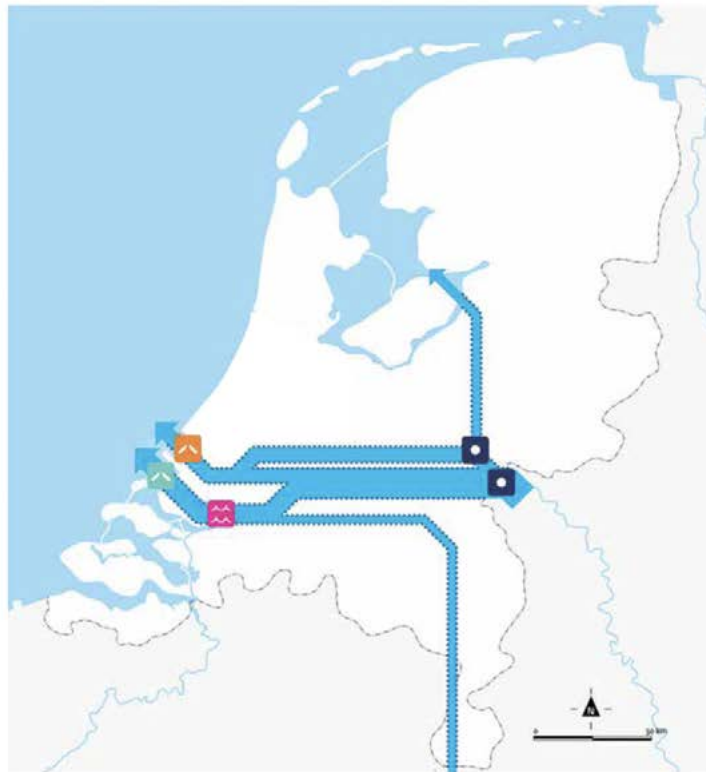
dijkversterking, conform de voorkeursstrategie Rivieren. Het programma Integraal Riviermanagement (IRM) werkt dit verder uit, in combinatie met andere opgaven voor de rivier, zoals scheepvaart en natuur.

Maximale afvoer
Voor de lange termijn blijft een maatgevende afvoer van 18.000 m³/s voor de Rijn en 4.600 m³/s voor de Maas het uitgangspunt voor de waterveiligheid.¹

Zoetwatervoorziening
Voor de zoetwatervoorziening vindt stapsgewijze uitbreiding plaats van de Kleinschalige Wateraanvoer via bestaande watergangen. Daarmee blijft de zoetwatervoorziening in Centraal Holland voldoende op peil. Op termijn kan een grootschalige oplossing voor de aanvoer van extra rivierwater niet worden uitgesloten. Voor het Bemisse-Brielse Meer systeem zijn aanvullende maatregelen voorhanden die de robuustheid van dat systeem verhogen. Dit zoetwatersysteem is van groot belang voor de havenindustrie en voor de greenports in Westland en Oostland.

¹ Dit zijn de afvoeren die tot 2017 de basis vormden voor de normering (bij de huidige normering is een normaalhankelijke set afvoeren per dijktraject gebruikt).

Deltabeslissing Rijn-Maasdelta 2020

Knoppen hoofdwatersysteem maatregel

- **Afvoerverdeling Rijntakken**
handhaven huidige beleidsmatige afvoerverdeling hoogwater
- **Bescherming zeezijde Nieuwe Waterweg**
vervangen Maeslantkering na 2070
- **Bescherming rond Haringvliet-Hollandsch Diep en Merwedde**
veiligheid borgen met dijken
- **Beheer Haringvlietsluizen**
beheer als kier, en monitoren effecten

- **Preventie door middel van lokaal maatwerk**
krachtig samenspel tussen dijkersterking plus stormvloedkeringen en rivierverruiming, lokaal aangevuld met ruimtelijke ordening en rampenbeheersing

zie voorkeursstrategieën van Rijn en Maas (IRM),

Rijnmond- Drechtsteden en Zuidwestelijke Delta

Zoetwater

zie de deltabeslissing Zoetwater

Nader onderzoek

Zeespiegelstijging bepaalt in hoge mate de waterviligheid in de Rijn-Maasdelta, maar het proces is nog met veel onzekerheden omgeven. Het Kennisprogramma Zeespiegelstijging van het ministerie van IenW is gestart in 2019 en levert de komende jaren meer inzichten.

De onderzoeken worden in samenspraak met de regio uitgevoerd en bestaan voor de Rijn-Maasdelta uit achterlandstudies voor de stormvloedkeringen en een bovenregionale systeemverkenning.

Lange termijn: vervanging van de stormvloedkeringen

Op lange termijn moet de Maeslantkering worden vervangen. Naar verwachting is dat op zijn vroegst rond 2070 aan de orde, ook als de zeespiegelstijging versnelt en extremer uitpakt. Het onderzoek naar de vervanging van de Maeslantkering start volgens de huidige inzichten naar verwachting in 2040.

De onderzoeken in de komende decennia (onder andere in het Kennisprogramma Zeespiegelstijging) vormen de voorlopers van het onderzoek naar vervanging van de Maeslantkering. Door nieuwe inzichten kan in een volgende herijking de planning en inhoud worden aangepast.

Dit onderzoek krijgt het karakter van een brede bovenregionale systeemanalyse die de

gevolgen van de verschillende beleidsopties voor alle relevante thema's in beeld brengt: effecten op dijken en buitendijkse gebieden, bereikbaarheid van de haven, erosie, ruimtelijke ontwikkeling-en, natuur, scheepvaart en zoetwatervoorziening.

Tot de beleidsopties voor de lange termijn (2070-2100) behoren in elk geval afsluitbare open varianten en gesloten varianten (zoals afsluiting van de Nieuwe Waterweg met sluisen). Dat is in lijn met het eerdere besluit uit 2016 om de optie Plan Sluizen als volwaardig alternatief mee te nemen in het onderzoek, conform de motie-Geurts. Dat besluit is destijds al doorgevoerd in de voorkeursstrategie voor Rijnmond-Drechtsteden. Ook wijziging van de afvoer-verdeling, berging in de Zuidwestelijke Delta en maatregelen voor de zoetwatervoorziening kunnen dan weer in beeld komen, net als het aanpassen of vervangen van de overige stormvloedkeringen en mogelijke nieuwe maatregelen op basis van nieuw opgedane kennis.

Proces

De drie betrokken deelprogramma's (Rijn, Zuidwestelijke Delta en Rijnmond-Drechtsteden) hebben de besluitvorming over de Rijn-Maasdelta beslissing voorbereid. De drie regionale stuurgroepen en gebiedsoverleggen hebben een gezamenlijk advies aan de deltagelcommissaris uitgebracht over de deltagelbeslissing Rijn-Maasmonding.

Colofon

Dit is een uitgave van de Deltaprogramma's Rijn, Rijnmond-Drechtsteden en Zuidwestelijke Delta.

Satellietkaart omslag:
Kaarten & Atlassen / Uitgeverij 12 Provincien

Beelden:
Pagina 3: © Theo Bos
Pagina 4: D.EFAC.TO.

Opmaak:
Brand Matters Creatives

Juni 2020

Deltaprogramma

Het Deltaprogramma is een nationaal programma. Rijksoverheid, provincies, gemeenten en waterschappen werken hierin samen met inbreng van de maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Het doel is om Nederland ook voor de volgende generaties te beschermen tegen hoogwater en te zorgen voor voldoende zoetwater.

De deltacommissaris bevordert de totstandkoming en de uitvoering van het Deltaprogramma. Hij doet jaarlijks een voorstel aan de Ministers van IenW en EZ voor maatregelen om overstromingen en waterschaarste te beperken. Het Deltaprogramma wordt ieder jaar op Prinsjesdag aan de Staten-Generaal aangeboden.

Het Deltaprogramma kent negen deelprogramma's:

- Waterveiligheid
- Zoetwater
- Ruimtelijke adaptatie
- Rijnmond-Drechtsteden
- Zuidwestelijke Delta
- IJsselmeergebied
- Rivieren
- Kust
- Waddengebied

www.rijksoverheid.nl/deltaprogramma
www.deltacommissaris.nl

Bijlage 2 verwerkingstabel Review

Commissiebevindingen per reviewcategorie en de verwerking ervan

Bevinding Review	Actie in het synthesesdocument
<i>Traceerbaarheid</i>	
Omdat slechts conclusies uit rapporten zijn overgenomen, verzoek om hyperlinks in tekst en literatuurlijst.	Hyperlinks in tekst aangevuld en in literatuurlijst opgenomen.
<i>Onderbouwing</i>	
Onderbouwing van bovenregionale systeemanalyse mist, verzoek om afbakening, aangezien de samenhang tussen Rijnmond-Drechtsteden en het IJsselmeergebied erg zwak is.	Opmerking toegevoegd. In tekst aangegeven dat bovenregionaal in ieder geval de rijnmaasmonding, de rijntakken en de noordelijke bekkens van de zuidwestelijke Delta betreft en mogelijk ook het IJsselmeergebied. Dit laatste omdat de samenhang tussen Rijnmond-Drechtsteden en het IJsselmeergebied met het huidige systeem gering is, maar gesloten varianten van Rijnmond-Drechtsteden kunnen een impact hebben op de zoetwatervoorziening van ook het IJsselmeergebied. Aangegeven dat kennis uit kennisprogramma de scope van de bovenregionale systeemanalyse nader kan invullen.
Het rapport van Deltares N.Asselman gaat over mogelijk wijzigen van de afvoerverdeling in 2050 en had moeten gaan over wijzigen na 2050, zoals de titel aangeeft dat geeft een andere uitkomst.	Opmerking toegevoegd.
Weinig informatie over het systeem en de risico's en effecten.	Verwezen wordt naar de achterliggende documenten.
Erg kort, weinig extra informatie.	Tekst rond kennisprogramma zeespiegelstijging en onderzoek Deltares met aanbeveling voor bovenregionale systeemanalyse toegevoegd. Verder wordt verwezen naar de achterliggende documenten.

<i>Intrinsieke kwaliteit</i>	
Het jaartal 2040 als beginpunt onderzoek vervanging Maeslantkering wordt niet onderbouwd. Het verdient de hoogste prioriteit om concrete alternatieve plannen voor de Rijn-Maasmonding in detail uit te werken en een raming te maken van kosten en tijd.	Verduidelijkt is dat niet gewacht wordt tot 2040 met fundamenteel onderzoek, maar dat voorafgaand daaraan nu al kennisontwikkeling zal plaatsvinden in het kennisprogramma zeespiegelstijging.
De keuze van lerend implementeren van het Kierbesluit wordt nauwelijks onderbouwd, maar lijkt een verstandige keus.	Besluit geen onderdeel van de herijking, mondeling toegelicht.
Weinig informatie over methoden en resultaten.	Verwezen wordt naar de achterliggende documenten.
<i>Omgaan met onzekerheden</i>	
In het rapport zijn geen kennisleemtes gedefinieerd. De scope is niet om ook een kennisagenda te formuleren.	Ter kennisgeving aangenomen.
De doelstellingen van het kennisprogramma Zeespiegelstijging worden niet vermeld.	Tekst toegevoegd en link naar kennisprogramma zeespiegelstijging.
Afvoerverdeling behouden gaat over de verdeling bij extreem hoogwater, de kans dat dit in een concreet geval lukt is echter eindig. Een onzekerheids- of scenario-analyse lijkt hier op zijn plaats.	Een dergelijk onderzoek loopt momenteel binnen VKS Rijn. Valt niet onder DB Rijnmaasdelta.
<i>Overige opmerkingen</i>	
De definitie van het gebied is inclusief de Bedijkte Maas. Verzoek om afbakening.	Toelichting toegevoegd.

Nederland is een laaggelegen land met veel water. Het nationaal Deltaprogramma beschermt Nederland tegen overstromingen, zorgt voor voldoende zoetwater en draagt bij aan een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting. Op de website van het nationaal Deltaprogramma staat de voortgang van het werk aan onze delta.

Het nationaal Deltaprogramma is een samenwerkingsverband tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Ook kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, burgers en bedrijven denken actief mee.

WWW.DELTAPROGRAMMA.NL

NATIONAAL DELTA PROGRAMMA

ALLES OP
ALLES
VOOR EEN
VEILIGE EN
LEEFBARE
DELTA

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

september 2020